

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE

VERICE TRSTENJAK,

predstavljeni 11. junija 2008¹

I – Uvod

zvezkov (v nadaljevanju: Konvencija TIR)² je določeno:

1. V tej zadevi Komisija predlaga Sodišču, naj ugotovi, da Italijanska republika ni izpolnila obveznosti iz prava Skupnosti o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti, saj je zavrnila plačilo zamudnih obresti za zamudo pri vknjižbi lastnih sredstev glede carinskih operacij, pri katerih je blago pravočasno prispelo na namembni urad, vendar je bilo dokazilo o tem prepozno predloženo uradu odhoda.

„Ta konvencija se uporablja za prevoz blaga s cestnimi vozili ali zabojniki brez vmesnega pretovarjanja tovora čez eno ali več meja med uradom odhoda ene pogodbenice in namembnim uradom druge ali iste pogodbenice, če je del prevoza med začetkom operacije TIR in njenim koncem opravljen po cesti.“

II – Pravni okvir

3. V členu 4 Konvencije TIR je določeno:

A – *Konvencija TIR*

2. V členu 2 Carinske konvencije o mednarodnem prevozu blaga na podlagi TIR-

„Za blago, ki se prevaža po postopku TIR, ni treba plačati uvoznih ali izvoznih dajatev in davkov oziroma depozita uradom na poti.“

¹ — Jezik izvirnika: slovenščina.

² — UL L 252, 14.9.1978, str. 2.

4. V členu 8 Konvencije TIR je določeno:

je to mogoče, izterjajo plačilo od neposredno odgovorne osebe ali oseb in šele kasneje terjajo pri zavarovalnem združenju.“

„1. Zavarovalno združenje se zavezuje, da bo plačalo zahtevane uvozne ali izvozne dajatve in davke, povečane, če je treba, za zamudne obresti, zapadle v plačilo v skladu s carinskimi zakoni in predpisi države, v kateri je bila opažena nepravilnost pri operaciji TIR. Ta organizacija je zavezana skupaj in solidarno z osebami, ki so dolžne poravnati navedene zneske, za plačilo teh zneskov.

5. V členu 11 Konvencije TIR je določeno:

2. Če zakoni in predpisi neke pogodbenice ne predvidevajo plačila uvoznih in izvoznih dajatev in davkov, kakor je navedeno v odstavku 1 tega člena, se zavarovalno združenje zavezuje, da bo pod enakimi pogoji plačalo znesek v višini uvoznih ali izvoznih dajatev in davkov, povečan, če bo treba, za zamudne obresti.

„1. Kadar TIR zvezek ni bil zaključen ali je bil zaključen pogojno, pristojni organi niso upravičeni od zavarovalnih združenj terjati plačila zneskov, navedenih v členu 8(1) in (2), če niso v enem letu od prevzema TIR zvezka uradno pisno obvestili zavarovalnega združenja, o izostalem zaključku oziroma o pogojnem zaključku. Enako velja za zaključek, dosežen z goljufigo ali zlorabo, le da je tedaj rok dve leti.

[...]

7. Ko zapade plačilo zneskov, navedenih v odstavkih 1 in 2 tega člena, pristojni organi, če

2. Zahtevek za plačilo zneskov, navedenih v členu 8(1) in (2), se pošlje zavarovalnemu združenju v treh mesecih do najkasnejše dveh let po datumu, ko je bilo zavarovalno združenje obveščeno, da TIR zvezek še ni zaključen ali je zaključen pogojno oziroma je bilo potrdilo o [zaključku] pridobljeno z zlorabo ali goljufigo. Ko terjatev v navedenem roku dveh let postane predmet sodnega postopka, se zahteva za plačilo pošlje v roku enega leta po datumu, ko začne veljati odločitev sodišča.

3. Zavarovalno združenje je dolžno poravnati terjatev v treh mesecih od datuma, ko je prejela terjatev. Če se v dveh letih po plačilu ugotovi in se carinski organi s tem strinjajo, da kljub vsemu ni prišlo do nepravilnosti v zvezi z zadevno operacijo, dobi zavarovalno združenje plačilo povrnjeno.“

(b) skupnostnega blaga, za katero velja ukrep Skupnosti, ki vključuje izvoz tega blaga v tretje države, in za katero so že bile opravljene ustrezne izvozne carinske formalnosti.

B – *Pravo Skupnosti*

2. Gibanje iz odstavka 1 poteka:

1. Carinski zakonik Skupnosti

6. V členu 91 Uredbe št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti (v nadaljevanju: CZS)³ je določeno:

(a) v okviru zunanjega skupnostnega tranzitnega postopka; ali

„1. Zunanji tranzitni postopek omogoča gibanje od enega do drugega kraja na carinskem območju Skupnosti:

(b) na osnovi zvezka TIR (Konvencija TIR), če se tako gibanje:

(a) neskupnostnega blaga, ne da bi bilo to blago zavezano plačilu uvoznih ali drugih dajatev ali ukrepom trgovinske politike;

(1) začne ali se bo končalo zunaj Skupnosti; ali

³ — Uredba Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302, 19.10.1992, str. 1).

- (2) nanaša na pošiljke blaga, ki morajo biti razložene na carinskem območju Skupnosti in ki so prepeljane skupaj z blagom, ki bo razloženo v tretji državi; ali

8. V členu 204 CZS je določeno:

- (3) opravi med dvema krajema v Skupnosti preko ozemlja tretje države;

„1. Carinski dolg pri uvozu nastane:

[...]“

- (a) z neizpolnitvijo ene od obveznosti, ki izhaja za blago, zavezano uvoznim dajatvam, iz zadrževanja v začasni hrambi ali iz uporabe carinskega postopka, v katerega je bilo blago dano, ali

7. V členu 92 CZS je določeno:

„Zunanji tranzitni postopek se konča, ko so blago in ustrezni dokumenti predloženi namembnemu carinskemu uradu v skladu z določbami posameznega postopka.“

- (b) z neupoštevanjem enega od pogojev za vnos blaga v ta postopek ali za odobritev znižane uvozne dajatve ali stopnje nič zaradi uporabe blaga v posebne namene,

v primerih, ki niso naštetih v členu 203, razen če se dokaže, da te kršitve niso bistveno vplivale na pravilno izvajanje začasne hrambe ali zadevnega carinskega postopka.

9. V členu 217(1) CZS je določeno:

„Vsak znesek uvoznih ali izvoznih dajatev, ki je posledica carinskega dolga [...] morajo carinski organi, takoj potem, ko so jim na voljo potrebni podatki, izračunati in vnesti v računovodske evidence ali kakšne druge ustrezne nosilce podatkov (vknjižba).“

2. Carinski dolg nastane v trenutku, ko se obveznost, neizpolnitev katere povzroči nastanek carinskega dolga, preneha izpolnjevati, ali v trenutku, ko je bilo blago dano v zadevni carinski postopek, če se naknadno ugotovi, da eden od pogojev za vnos blaga v ta postopek ali odobritev znižane uvozne dajatve ali stopnje nič zaradi uporabe blaga v posebne namene dejansko ni bil izpolnjen.

10. V členu 236(1) CZS je določeno:

„Uvozne ali izvozne dajatve se povrnejo, kolikor se ugotovi, da v trenutku plačila znesek teh dajatev ni bil zakonsko dolgovan ali da je bil vknjižen v nasprotju s členom 220(2).

3. Dolžnik je oseba, ki mora, odvisno od primera, izpolnjevati obveznosti, ki izhajajo iz zadrževanja blaga, zavezanega uvoznim dajatvam, v začasni hrambi ali iz uporabe carinskega postopka, v katerega je bilo to blago dano, ali spoštovati pogoje za vnos blaga v ta postopek.“

[...]“

2. Uredba št. 2454/93 o določbah za izvajanje carinskega zakonika Skupnosti

če v roku, ki ga je treba določiti v skladu s členom 379(2), dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, kjer je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, ni predloženo v skladu z zahtevami carinskih organov.

11. V členu 378 Uredbe št. 2454/93 o določbah za izvajanje Uredbe 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti (v nadaljevanju: Uredba št. 2454/93)⁴ je določeno:

„1. Kadar pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu in kadar ni mogoče določiti kraja kršitve ali nepravilnosti, se brez poseganja v člen 215 zakonika šteje, da je kršitev ali nepravilnost nastala:

2. Kadar tako dokazilo ni predloženo in se s tem šteje, da je navedena kršitev ali nepravilnost nastala v državi članici odhoda ali v vstopni državi članici iz druge alineje prvega odstavka, ta država članica za tako blago obračuna carino in druge dajatve v skladu s predpisi Skupnosti ali nacionalnimi predpisi.“

— v državi članici, ki ji pripada urad odhoda,

12. V členu 379 Uredbe št. 2454/93 je določeno:

ali

— v državi članici, ki ji pripada urad tranzita na vstopu v Skupnost, ki je prejel potrdilo o prehodu,

„1. Če pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu in kraja kršitve ali nepravilnosti ni mogoče določiti, ura[d] odhoda o tem čim prej obvesti glavnega zavezanca, najpozneje pa pred iztekom enajstega meseca po vpisu deklaracije za skupnostni tranzit.

⁴ — Uredba Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 253, 11.10.1993, str. 1).

2. V obvestilu iz odstavka 1 navede predvsem rok, v katerem je treba uradu odhoda predložiti dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, v katerem je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, tako da ustreza zahtevam carinskih organov. Ta rok znaša tri mesece od dneva obvestila iz odstavka 1. Če navedeno dokazilo ni predloženo v roku, pristojna država članica ukrepa tako, da pridobi plačilo pripadajočih carin in drugih dajatev. Kadar ta država članica ni tista, v kateri je urad odhoda, jo ta o tem takoj obvesti.“

14. V členu 454 Uredbe št. 2454/93 je določeno:

„1. Ta člen se uporablja brez poseganja v posebne določbe Konvencij[e] TIR [...] o obveznostih garantnih združenj pri uporabi zvezka TIR [...].

13. V členu 380 Uredbe št. 2454/93 je določeno:

2. Kadar se ugotovi, da je v času ali v zvezi s prevozom na podlagi zvezka TIR [...] v eni državi članici nastala kršitev ali nepravilnost, ta država članica v skladu z določbami Skupnosti ali svojimi določbami, brez poseganja v začetek kazenskih postopkov, izterja carino in druge morebitne dajatve.

„Dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije v pomenu iz člena 378(1) se predloži, tako da ustreza zahtevam carinskih organov, s tem da se med drugim:

- (a) predloži dokument, ki ga overijo carinski organi in iz katerega je razvidno, da je bilo to blago predloženo namembnemu uradu [...].“

3. Kadar ni mogoče ugotoviti, na katerem območju je kršitev ali nepravilnost nastala, se šteje, da je taka kršitev ali nepravilnost nastala v državi članici, ki jo je odkrila, razen če se v roku, določenem v členu 455(1), predloži carinskemu organom zadovoljivo dokazilo o pravilnosti prevoza ali o kraju, kjer je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala.

Kadar tako dokazilo ni predloženo in se s tem šteje, da je navedena kršitev ali nepravilnost nastala v državi članici, ki jo je odkrila, ta država članica za tako blago obračuna carino in druge dajatve v skladu s predpisi Skupnosti ali svojimi predpisi.

2. Dokazilo o pravilnosti prevoza, opravljenega na podlagi zvezka TIR [...] in opredeljenega v prvem pododstavku člena 454(3), se predloži v roku, predpisanem v členu 11(2) Konvencije TIR [...].

[...]

3. Tako dokazilo se predloži, tako da ustreza zahtevam carinskih organov, med drugim:

Carinske uprave držav članic sprejmejo potrebne ukrepe za obravnavanje takih kršitev ali nepravilnosti in za učinkovito kaznovanje.“

(a) s predložitvijo dokumenta, ki ga overijo carinski organi in iz katerega je razvidno, da je bilo to blago predloženo namembnemu uradu. Ta dokument mora vsebovati podatke, ki omogočajo ugotavljanje istovetnosti blaga; ali

15. V členu 455 Uredbe št. 2454/93 je določeno:

„1. Kadar se ugotovi, da je kršitev ali nepravilnost nastala med ali v zvezi s prevozno operacijo na podlagi zvezka TIR [...], carinski organi o tem obvestijo imetnika zvezka TIR [...] ter garantno združenje v roku, predpisanem v členu 11(1) Konvencije TIR [...].

(b) s predložitvijo carinskega dokumenta, izdanega v tretji državi, iz katerega je razvidna sprostitev v domačo porabo, ali prepisa ali fotokopije tega dokumenta; prepis ali fotokopijo mora kot točen prepis overiti organ, ki je potrdil izvirnik, ali organi tretje udeležene države ali organi ene od držav članic. Ta dokument mora vsebovati podatke, ki omogočajo ugotavljanje istovetnosti obravnavanega blaga. ali

[...]“

sredstev Skupnosti (v nadaljevanju: Uredba št. 1150/2000)⁶, s katero je bila Uredba št. 1552/89 razveljavljena:

3. Ureditev lastnih sredstev Skupnosti

16. V členu 2(1) Uredbe št. 1552/89 o izvajanju Sklepa št. 88/376/EGS, Euratom o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti (v nadaljevanju: Uredba št. 1552/89)⁵ je določeno:

„1. Za uporabo te uredbe se pravica Skupnosti do lastnih sredstev iz člena 2(1)(a) in (b) Sklepa št. 94/728/ES, Euratom določi takoj, ko so izpolnjeni pogoji za knjiženje pravice do računov in za obvestilo dolžnika, določeni v carinskih predpisih.

„Za uporabo te uredbe se pravica Skupnosti do lastnih sredstev iz člena 2(1)(a) in (b) Sklepa št. 88/376/EGS, Euratom določi takoj, ko pristojna državna služba obvesti dolžnika o dolgovanem znesku. Obvesti se takoj, ko je dolжник znan in ko pristojni upravni organi ob upoštevanju vseh predpisov Skupnosti s tega področja lahko izračunajo višino zneska pravice.“

2. Datum določitve pravice iz odstavka 1 je datum knjiženja v računovodske knjige, ki so določene v carinskih predpisih. [...]“

17. Podobno določbo vsebuje tudi člen 2 Uredbe št. 1150/2000 o izvajanju Sklepa št. 94/728/ES, Euratom o sistemu virov lastnih

18. V členu 6 Uredbe št. 1552/89 je določeno:

„1. Račune lastnih sredstev, ki so razčlenjeni po vrstah sredstev, vodi ministrstvo za finance vsake države članice ali organ, ki ga imenuje posamezna država članica.

5 — Uredba Sveta (EGS, Euratom) št. 1552/89 z dne 29. maja 1989 o izvajanju Sklepa št. 88/376/EGS, Euratom o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti (UL L 155, 7.6.1989, str. 1).

6 — Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 1150/2000 z dne 22. maja 2000 o izvajanju Sklepa št. 94/728/ES, Euratom o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti (UL L 130, 31.5.2000, str. 1).

2. (a) Pravice, določene v skladu s členom 2 pod pogoji iz točke (b) tega odstavka, se knjižijo na računih najkasneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila pravica določena.
2. Za namene računovodstva lastnih sredstev se mesec ne konča pred 13. uro zadnjega delovnega dne v mesecu, v katerem je bila določena pravica.

- (b) Pravice, ki niso knjižene na računih iz točke (a), ker še niso izterjane in zanje še ni bilo predloženo jamstvo, se v obdobju iz točke (a) prikazujejo na posebnih računih. Države članice lahko uporabijo isti postopek, kadar se višina pravic, za katere je bilo predloženo jamstvo, izpodbija, in bi se po rešitvi nastalega spora lahko spremenila.“

3. (a) Pravice, določene v skladu s členom 2 pod pogoji iz točke (b) tega odstavka, se knjižijo na računih najkasneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila pravica določena.

- (b) Pravice, ki niso knjižene na računih iz točke (a), ker še niso izterjane in zanje še ni bilo predloženo jamstvo, se v obdobju iz točke (a) prikazujejo na posebnih računih. Države članice lahko uporabijo isti postopek, kadar se višina pravic, za kater[e] je bilo predloženo jamstvo, izpodbija, in bi se po rešitvi nastalega spora lahko spremenila.

19. V členu 6 Uredbe št. 1150/2000 je določeno:

„1. Račune lastnih sredstev, ki so razčlenjeni po vrstah sredstev, vodi ministrstvo za finance vsake države članice ali organ, ki ga imenuje posamezna država članica.

[...]“

20. V členu 8 Uredbe št. 1552/89 je določeno: Popravki v zvezi s primeri goljufije in nepravilnosti, o katerih je bila Komisija že obveščena, se posebej omenijo.“

„Popravki iz člena 2(2) se prištejejo ali odštejejo od skupnega zneska določenih pravic. Popravki se knjižijo na račune v skladu s členom 6(2)(a) in (b) ter v poročila v skladu s členom 6(3) po datumih teh popravkov.

Popravki v zvezi s primeri goljufije in nepravilnosti, o katerih je bila Komisija že obveščena, se posebej omenijo.“

21. Uredba št. 1150/2000 vsebuje v členu 8 skoraj enako določbo:

„Popravki iz člena 2(4) se prištejejo ali odštejejo od skupnega zneska določenih pravic. Popravki se knjižijo na račune v skladu s členom 6(3)(a) in (b) ter v poročila v skladu s členom 6(4) po datumih teh popravkov.

22. Člen 11 Uredbe št. 1552/89 in člen 11 Uredbe št. 1150/2000 vsebujeta popolnoma enako določbo:

„Za vsako zamudo pri knjiženju na račun iz člena 9(1) država članica plača obresti po obrestni meri, ki velja na denarnem trgu te države članice za kratkoročne javnofinančne operacije na predpisani datum knjiženja, povečani za dve odstotni točki. Ta obrestna mera se poveča za 0,25 odstotne točke za vsak mesec zamude. Povečana obrestna mera velja za celotno obdobje zamude.“

23. V členu 17(1) in (2) uredb št. 1552/89 in št. 1150/2000, ki spada pod naslov VII „Določbe o inšpekcijskih ukrepih“, je določeno:

„1. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da je v skladu s to uredbo Komisiji na razpolago znesek v višini pravic, določenih v členu 2.

2. Države članice zneskov v višini določenih pravic niso dolžne dati na razpolago Komisiji samo v primeru, če jih zaradi višje sile niso mogle zbrati. Poleg tega države članice obveznosti dati ta sredstva na razpolago Komisiji niso dolžne upoštevati samo v posebnih primerih, če se po celoviti oceni vseh okoliščin posameznega primera ugotovi, da brez njihove krivde dolgoročno sredstev ni mogoče zbrati. [...]“

25. V členu 23 Uredbe št. 1150/2000 je določeno:

„Ta uredba začne veljati na dan objave v Uradnem listu Evropskih skupnosti.“

26. Uredba št. 1150/2000 je bila v Uradnem listu Evropskih skupnosti objavljena 31. maja 2005.

24. V členu 22 Uredbe št. 1150/2000 je določeno:

III – Predhodni postopek in tožba Komisije

„Uredba (EGS, Euratom) št. 1552/89 se razveljavi.

27. Tožba Komisije se nanaša na dva predhodna postopka: 2003/2241 in 2006/2266.

A – Predhodni postopek 2003/2241

Sklicevanje na omenjeno uredbo se šteje za sklicevanje na to uredbo in se bere v skladu s korelacijsko tabelo iz dela A Priloge.“

28. V okviru pregleda lastnih sredstev, izvedenega aprila 1994, je Komisija ugotovila, da v nekaterih primerih skupnostnega tranzita

italijanski organi niso v za to predpisanem roku pridobili carin in drugih dajatev zaradi nepredložitve dokazil o pravilnosti tranzitne operacije na podlagi člena 379 Uredbe št. 2454/93.

29. Z dopisom z dne 15. junija 2001 je Komisija, v skladu s členom 11 Uredbe št. 1150/2000 od Italije zato zahtevala plačilo zamudnih obresti v znesku 31.564.893 ITL (16.301,90 EUR) za prepozno vknjižbo lastnih sredstev, do katerih je bila Skupnost upravičena na podlagi carinskega dolga, ki naj bi nastal zaradi nepravilnosti pri skupnostnem tranzitu.

30. Na podlagi preiskave, ki so jo vodili italijanski organi, je bilo ugotovljeno, da pri 11 od 201 dokumentov niso nastale nepravilnosti. V teh primerih so bili carinski postopki zaključeni pravilno, vendar je namembni urad uradu odhoda o tem prepozno poslal dokazilo. V teh okoliščinah so italijanski organi z dopisom z dne 31. julija 2001 Komisiji sporočili, da bodo plačali zamudne obresti samo za carinske operacije, pri katerih so nastale nepravilnosti. Za dokumente, pri katerih se je šele med preiskavo izkazalo, da nepravilnosti ni bilo, so italijanski organi zavrnili plačilo zamudnih obresti. V zvezi s tem so navedli še – glede na to, da so bili tranzitni dokumenti predloženi namembnemu carinskemu uradu –, da ni nastal carinski dolg v smislu člena 204 Uredbe št. 2913/92. Italijanski organi so zato zatrjevali, da ne dolgujejo teh zamudnih obresti.

31. Ker italijanski organi niso bili pripravljeni plačati navedenih zamudnih obresti, je Komisija 3. februarja 2004 na Italijansko republiko naslovila pisni opomin, v katerem je zahtevala plačilo zamudnih obresti v višini 847,06 EUR glede carinskih operacij, ki so bile zaključene pravilno, a so bila lastna sredstva vknjižena prepozno. Ker je Italija s pismom z dne 8. junija 2004 Komisiji ponovno sporočila, da navedenih zamudnih obresti ne bo plačala, je Komisija 5. julija 2005 izdala obrazloženo mnenje, s katerim jo je ponovno pozvala, naj plača zamudne obresti v dveh mesecih od prejema tega obrazloženega mnenja.

32. V odgovoru na to obrazloženo mnenje so italijanski organi vztrajali pri svojem stališču, da zamudnih obresti ne bodo plačali.

B – *Predhodni postopek 2006/2266*

33. V okviru predhodnega postopka 2006/2266 je Komisija identificirala štiri tranzitne operacije na podlagi Konvencije TIR, glede katerih je ugotovila, da postopki niso bili zaključeni v rokih iz člena 11 Konvencije TIR. Ker zvezek TIR ni bil

pravočasno zaključen, bi morali pristojni organi zahtevati plačilo dajatev. Ker tega niso storili, je bila tranzitna operacija nepravilna, zaradi česar je po mnenju Komisije nastal carinski dolg. Zaradi prepozne vknjižbe lastnih sredstev, do katerih je bila Skupnost upravičena na podlagi tega carinskega dolga, je Komisija od italijanskih organov zahtevala plačilo zamudnih obresti.

36. Italijanski organi so v odgovoru na obrazloženo mnenje 12. decembra 2006 zavrnilo plačilo navedenih zamudnih obresti.

C – Tožba Komisije

34. Podobno kot v postopku 2003/2241 so v tem postopku italijanski organi zavrnilo plačilo zamudnih obresti. Zatrjevali so, da ob odsotnosti carinskega dolga plačilo zamudnih obresti spremeni naravo teh obresti. Zamudne obresti s tem pridobijo naravo sankcije, naložene zaradi formalne kršitve rokov, ki jih Uredba št. 1552/89 določa za dokončanje v njej predvidenih operacij.

37. Ker so italijanski organi v predhodnih postopkih 2003/2241 in 2006/2266 zavrnilo plačilo zamudnih obresti, se je Komisija odločila, da bo proti Italiji vložila tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti.

38. V tožbi Komisija predlaga Sodišču, naj:

35. Komisija je 4. julija 2006 na Italijansko republiko naslovila pisni opomin, v katerem je od italijanskih organov zahtevala plačilo zamudnih obresti v višini 3.322 eurov. Ker na ta pisni opomin ni prejela nobenega odgovora, je na italijanske organe 12. oktobra 2006 naslovila obrazloženo mnenje.

- ugotovi, da Italijanska republika, s tem da je Komisiji zavrnila plačilo zamudnih obresti v skupnem znesku 847,06 eurov zaradi prepozne vknjižbe carin in zavrnila prilagoditev nacionalnih določb skupnostni ureditvi v zvezi z vknjižbo nespornih carinskih postopkov, za katere je predloženo skupno jamstvo in ki izhajajo iz tranzitnega postopka Skupnosti in

- s tem da je Komisiji zavrnila plačilo zamudnih obresti v skupnem znesku 3.322 eurov zaradi neupoštevanja rokov, ki jih predpisujejo pravila Skupnosti za vknjižbo carin na račun A na področju tranzitnih postopkov v smislu Konvencije TIR,

ni izpolnila obveznosti iz Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1552 z dne 29. maja 1989 o izvajanju Sklepa št. 88/376/EGS, Euratom o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti, in zlasti člena 6(2)(a), ki je bila od 31. maja 2000 nadomeščena z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1150 z dne 22. maja 2000 o izvajanju Sklepa št. 94/728/ES, Euratom o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti, in zlasti nje-nega člena 6(3)(a).

IV – Postopek pred Sodiščem

40. Tožba Komisije je bila v sodnem tajništvu Sodišča vložena 8. junija 2007, odgovor na tožbo pa 19. julija 2007. Na naroku, ki je bil opravljen 17. aprila 2008, sta predstavnika Komisije in Italijanske republike podala ustne navedbe in odgovorila na vprašanja Sodišča.

V – Trditve strank

- Italijanski republiki naloži plačilo stroškov.

39. Italijanska republika predlaga Sodišču, naj:

- tožbo zavrne;

- Komisiji naloži plačilo stroškov.

41. *Komisija v zvezi s postopkom 2003/2241* navaja, da ker urad odhoda ni prejel dokazila o zaključku carinske operacije v za to določenem roku, mora ta carinska operacija šteti za nepravilno, zaradi česar je v tem primeru nastal carinski dolg. Komisija svojo trditev podpira z navedbami iz sodne prakse, iz katere izhaja, da ko „pošiljke, ki so pod režimom zunanjega skupnostnega tranzita, niso bile predložene namembnemu uradu v roku, ki ga je določil urad odhoda, je carinski dolg domnevno nastal in glavni zavezanec je zanj domnevno zavezan“.⁷

⁷ — Sodbi z dne 14. aprila 2005 v zadevi Komisija proti Nemčiji (C-104/02, ZOdl., str. I-2689, točka 81) in v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-460/01, ZOdl., str. I-2613, točka 72).

42. Komisija navaja, da mora pristojna država članica v takem primeru od glavnega zavezanca zahtevati dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije, in če to dokazilo ni bilo predloženo v roku, mora država članica pridobiti plačilo pripadajočih carin. Komisija poudarja, da so roki, ki jih v zvezi s tem določa pravo Skupnosti, kogentni, kar omogoča enotno uporabo določb s področja plačil carin. Ko roki, določeni v členu 379 Uredbe št. 2454/93, potečejo, mora država članica v skladu s členom 6 Uredbe št. 1552/89 na račun lastnih sredstev brez odlašanja vknjižiti zadevne zneske in jih dati na voljo Komisiji v skladu s členom 10 te uredbe.

43. Komisija se dalje sklicuje na člen 11 Uredbe št. 1552/89, v skladu s katerim mora država članica za vsako zamudo pri knjiženju na račun plačati obresti. Po mnenju Komisije že iz besedila tega člena izhaja, da obveznost plačila obresti izhaja iz odsotnosti knjiženja na račun, neodvisno od katerega koli drugega pogoja. V zvezi s tem Komisija navaja, da obresti, katerih plačilo zahteva v tem primeru, niso obresti zaradi prepoznega plačila, temveč obresti, ki jih je treba plačati neposredno zato, ker carinski dolg ni bil vknjižen na račun lastnih sredstev ali je bil vknjižen prepozno. Ta obveznost obstaja, čeprav temeljne obveznosti ni treba plačati, ker se je pozneje izkazalo, da je bila carinska operacija izvedena pravilno.

44. Komisija zavrača tudi argument italijanske vlade, da plačilo obresti v tem primeru pomeni sankcijo. V zvezi s tem poudarja, da je v civilnem pravu jasno uveljavljeno načelo, da je namen zamudnih obresti po eni strani upniku povrniti škodo, ker v določenem obdobju ni imel na voljo določenih finančnih sredstev, po drugi strani pa spodbuditi dolžnika, naj pravočasno izpolni svoje obveznosti. Komisija poleg tega poudarja, da plačilo obresti izhaja iz kršitve obveznosti, ki jih določa pravo Skupnosti, neodvisno od tega, ali je Skupnost dejansko utrpela kakršno koli škodo.

45. V zvezi s *postopkom 2006/2266* Komisija navaja, da bi moral urad odhoda pridobiti plačilo carin po poteku roka, določenega v členu 11 Konvencije TIR. Ker urad odhoda ni prejel dokazila o zaključku tranzitne operacije v 15 mesecih, šteto od dne, ko je ta urad prejel zvezek TIR, je treba te operacije šteti za nepravilne, zaradi česar je nastal carinski dolg. V tem primeru bi morala država članica knjižiti pravico Skupnosti do lastnih sredstev na podlagi člena 2 Uredbe št. 1552/89, takoj ko pristojni upravni organi lahko izračunajo višino zneska pravice. Zato bi morali italijanski organi na podlagi člena 6(2)(a) Uredbe št. 1552/89 vknjižiti pravico Skupnosti do lastnih sredstev najpozneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila pravica določena. Komisija

dodaja, da bi morali ti organi sprožiti zahtevek za plačilo zneskov na podlagi člena 11(2) Konvencije TIR najhitreje v treh mesecih po datumu, ko je bilo zavarovalno združenje obveščeno, da zvezek TIR še ni zaključen.

46. *Italija* najprej navaja, da po njenem mnenju niso izpolnjeni pogoji za obveznost plačila zamudnih obresti na podlagi člena 11 Uredbe št. 1150/2000. Na podlagi te določbe se zahteva plačilo obresti za vsako zamudo pri knjiženju, vendar pa v konkretnem primeru po njenem mnenju ni bilo nobene obveznosti knjiženja.

47. *Italija* poudarja, da v konkretnem primeru zaradi prepozno zaključenih carinskih postopkov Skupnost ni bila finančno prikrajšana in da tudi zato ne obstaja obveznost plačila obresti. Če bi se v tem primeru zahtevalo plačilo zamudnih obresti, bi s tem zamudne obresti pridobile naravo sankcije, ki je ne smejo imeti. Zamudne obresti so vezane na prepozno plačilo dolgovanega zneska in njihov namen je upniku nadomestiti finančno izgubo, ki jo je utrpel, ker tega denarnega

zneska ni imel na voljo. Sankcija pa je vezana na formalno kršitev obveznosti in se ne nanaša na določeno finančno izgubo.

48. *Italija* meni, da se zadevi Komisija proti Nemčiji⁸ in Komisija proti Nizozemski,⁹ na kateri se sklicuje Komisija v svoji tožbi, ne moreta uporabiti v obravnavanem primeru, saj so bili v navedenih zadevah zneski dejansko dolgovani. V teh dveh zadevah je carinski dolg dejansko nastal zaradi nepravilnosti v tranzitnih operacijah in toženi državi članici tega dejstva nista prerekali. V tem primeru pa Komisija zahteva plačilo akcesorne obveznosti – torej zamudnih obresti – brez obstoja glavne obveznosti, torej carinskega dolga.

49. *Italija* navaja tudi, da so bile sporne tranzitne operacije izvedene v letih 1996 in 1997, ko skupnostni tranzit ni dobro deloval. Prav zato italijanski organi v primerih, ko ni bilo indicov o nepravilnosti carinske operacije, niso takoj pridobili plačila carin, da bi se izognili situaciji, ko bi morali zahtevati vrnitev neupravičeno plačanih zneskov. V tem obdobju je Evropski parlament ustanovil posebno komisijo, katere nalogi sta bili vzpostaviti več doslednosti pri posredovanju tranzitnih dokumentov in informatizacija carinskih postopkov.

8 — Sodba z dne 14. aprila 2005 v zadevi Komisija proti Nemčiji (C-104/02, ZOdl., str. I-2689, točka 81).

9 — Sodba z dne 14. aprila 2005 v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-460/01, ZOdl., str. I-2613, točka 72).

VI – Presoja generalne pravobranilke

tretjič, ali je v okoliščinah tega primera Italija dolžna plačati zamudne obresti?

A – Uvod

B – Obdobje, na katero se nanaša tožba Komisije

50. V tej zadevi Komisija zahteva ugotovitev neizpolnitve obveznosti Italijanske republike, ki je zavrnila plačilo zamudnih obresti za zamudo pri vknjižbi lastnih sredstev na račun Skupnosti v primeru, ko je blago pravočasno prispelo na namembni urad, vendar je bilo dokazilo o tem uradu odhoda predloženo prepozno.

52. Iz pisnih vlog, ki so jih stranke predložile Sodišču, ni povsem jasno razvidno, v katerem obdobju so kršitve nastale in na katero obdobje se nanaša tožba Komisije. Komisija v tožbi omenja le to, da je bil pregled lastnih sredstev izveden aprila 1994. Italija, nasprotno, v pisnih stališčih navaja, da je bil pregled izveden leta 1993, 1994, 1995 in 1996, v nadaljevanju svojih pisnih stališč pa poudarja, da so bile sporne tranzitne operacije izvedene v letih 1996 in 1997.

51. V sklepnih predlogih bom najprej obravnavala vprašanje obdobja, na katero se nanaša tožba Komisije, nato bom na kratko pojasnila zunanji tranzitni postopek in na koncu analizirala utemeljenost tožbe Komisije. V okviru analize utemeljenosti tožbenega zahtevka Komisije bom obravnavala tri temeljna vprašanja. Prvič, ali je v tem primeru nastal carinski dolg? Drugič, ali so imeli italijanski organi v tem primeru obveznost vknjižbe pravice Skupnosti do lastnih sredstev? In

53. Na glavni obravnavi je Komisija pojasnila, da se njena tožba nanaša na nepravilnosti, ugotovljene leta 1994.

C – Zunanji tranzitni postopek

54. V skladu s členom 91(1) CZS zunanji tranzitni postopek omogoča gibanje blaga, za katero ni treba plačati carinskih dajatev, od enega do drugega kraja na carinskem območju Skupnosti.¹⁰ Zunanji tranzitni postopek lahko v skladu s členom 91(2)(a) in (b) CZS poteka bodisi kot skupnostni tranzitni postopek bodisi kot postopek na podlagi zvezka TIR. Člen 92 CZS določa, da se zunanji tranzitni postopek konča, ko so blago in ustrezni dokumenti predloženi namembnemu carinskemu uradu v skladu z določbami posameznega postopka.

55. Opozoriti bi želela še na to, da je treba razlikovati med „končanjem“ (*la fin*) in „zaključkom“ (*l'apurement*) carinskega postopka. Kot je navedeno že zgoraj, se carinski postopek konča, ko je namembnemu carinskemu uradu predloženo blago in ustrezni dokumenti. Carinski postopek pa se zaključi, ko urad odhoda od namembnega urada prejme dokazilo o končanju carinske opera-

cije in ko urad odhoda zaključi carinsko dokumentacijo.¹¹ V konkretnem primeru je bil torej carinski postopek pravočasno končan, ni pa bil pravočasno zaključen. Navedem naj še, da prvotna različica CZS v členu 92 vsebuje samo opredelitev končanja carinskega postopka, pozneje pa je bil prvemu odstavku člena 92 dodan še drugi odstavek, ki opredeljuje zaključek tega postopka.¹²

1. Zunanji skupnostni tranzit

56. Zunanji skupnostni tranzit je urejen v poglavju 4 naslova II dela II Uredbe št. 2454/93. To poglavje ureja poseben postopek zunanjega skupnostnega tranzita in vse faze, ki jih ta postopek vključuje. Če pošiljka, ki je v zunanjem skupnostnem tranzitu, ni bila predložena namembnemu uradu, se v skladu s

10 — O tranzitnem postopku glej, na primer, Olbrich, V., *Der Zollkodex im Überblick. Eine Einführung in die Systematik*, Jehle, München 1994, str. 31 in nasl.; Lyons, T., *EC Customs Law*, Oxford University Press, Oxford 2001, str. 306 in nasl.; Witte, P., Wolfgang, H.-M. (ur.), *Lehrbuch des Europäischen Zollrechts*, 4. izdaja, Verlag Neue Wirtschafts-Briefe, Herne/Berlin 2003, str. 145 in nasl.; Berr, C. J., Trémeau, H., *Le droit douanier. Communautaire et national*, 7. izdaja, Economica, Pariz 2006, str. 370 in nasl.

11 — Glej, v tem smislu, Witte, P. (ur.), *Zollkodex*, C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München 1994, komentar k členu 92, str. 583, ki izrecno razlikuje končanje in zaključek carinskega postopka. Za razlikovanje med končanjem in zaključkom carinskega postopka glej tudi Lyons, T., *EC Customs Law*, Oxford University Press, Oxford 2001, str. 318.

12 — Člen 92 je bil spremenjen s členom 1(2) Uredbe (ES) št. 955/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. aprila 1999 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 2913/92 v zvezi z zunanjim tranzitnim postopkom (UL L 119, 7.5.1999, str. 1). Prvemu odstavku, ki ni bil pomembno spremenjen, je bil dodan drugi odstavek: „Carinski organi zaključijo postopek, če lahko na podlagi primerjave podatkov, s katerimi razpolaga urad za odpravo blaga, s podatki, ki jih ima na razpolago namembni urad, ugotovijo, da je bil postopek pravilno končan“. Za komentar glej Witte, P. (ur.), *Zollkodex*, 4. izdaja, C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München 2006, komentar k členu 92, str. 1008.

členom 378 Uredbe št. 2454/93 šteje, da je nepravilnost nastala v državi članici urada odhoda ali v državi članici urada tranzita na vstopu v Skupnost, ki je prejel potrdilo o prehodu.

skupnost je to konvencijo potrdila z Uredbo Sveta (EGS) št. 2112/78 z dne 25. julija 1978.¹⁴ Ta konvencija je za Skupnost začela veljati 20. junija 1983.¹⁵

57. V skladu s členom 379 Uredbe št. 2454/93 mora v takem primeru država urada odhoda o tem obvestiti glavnega zavezanca pred iztekom enajstega meseca po vpisu deklaracije za skupnostni tranzit in od njega zahtevati, naj v treh mesecih predloži dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije. Po izteku trimesečnega roka mora urad odhoda pridobiti plačilo pripadajočih carin, ki bi jih morali nato vknjižiti v skladu s členom 6 Uredbe št. 1552/89, to je najpozneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila pravica Skupnosti do lastnih sredstev določena.

59. Konvencija TIR v členu 4 določa, da za blago, ki se prevaža po postopku TIR, ki ga ta konvencija uvaja, ni treba plačati uvoznih ali izvoznih dajatev in davkov oziroma depozita carinskim uradom na poti. Za uveljavitev teh olajšav mora blago ves čas prevoza spremljati enotna listina, zvezek TIR, ki omogoča nadzor pravilnosti operacije.

2. Postopek na podlagi zvezka TIR

58. Konvencija TIR je bila podpisana v Ženevi (Švica) 14. novembra 1975 in Italija je pogodbenica te konvencije.¹³ Evropska gospodarska

60. Če zvezek TIR ni bil zaključen, carinska operacija ni bila pravilno izvedena. V tem primeru člen 11(1) Konvencije TIR določa, da morajo pristojni organi v enem letu od prevzema zvezka TIR uradno pisno obvestiti zavarovalno združenje o tem, da zvezek TIR ni bil zaključen. Zahtevek za plačilo dajatev se

13 — Italija je Konvencijo TIR podpisala 28. decembra 1976, ratificirala pa jo je 20. decembra 1982. Informacije o pogodbenicah te konvencije so dostopne na spletni strani <http://untreaty.un.org/ENGLISH/bible/englishinternet-bible/partI/chapterXI/subchapA/treaty16.asp>.

14 — Uredba Sveta (EGS) št. 2112/78 z dne 25. julija 1978 o sklenitvi Carinske konvencije o mednarodnem prevozu blaga na podlagi TIR zvezkov (Konvencija TIR) z dne 14. novembra 1975 v Ženevi (UL L 252, 14.9.1978, str. 1).

15 — Začetek veljavnosti Carinske konvencije o mednarodnem prevozu blaga na podlagi TIR zvezkov (Konvencija TIR) (UL L 31, 2.2.1983, str. 13).

pošlje zavarovalnemu združenju v skladu s členom 11(2) Konvencije TIR, po poteku treh mesecev do najpozneje dveh let po datumu, ko je bilo to združenje obveščeno, da zvezek TIR še ni bil zaključen.¹⁶

D – Carinski dolg

62. Prvo vprašanje, na katero je treba odgovoriti v zvezi z dolžnostjo plačila obresti italijanskih oblasti, je, ali je v obravnavanem primeru nastal carinski dolg.

61. Če se ugotovi, da je pri prevozu na podlagi zvezka TIR v eni državi članici nastala kršitev ali nepravilnost, mora ta država članica – kakor določa člen 454 Uredbe št. 2454/93 – izterjati carino in druge morebitne dajatve v skladu z določbami Skupnosti ali svojimi določbami. Takrat, ko pristojni organi pridobijo pravico zahtevati plačilo dajatev od zavarovalnega združenja, morajo to dajatev vknjižiti na podlagi člena 6 Uredbe št. 1552/89. To pomeni, da se za odnos med državo članico in Skupnostjo, ki se nanaša na lastna sredstva in vknjižbo teh sredstev na račun Skupnosti, uporablja pravo Skupnosti. Zato se v obravnavanem primeru tudi za vknjižbo lastnih sredstev, ki so posledica neupoštevanja Konvencije TIR, uporabljajo določbe prava Skupnosti o lastnih sredstvih.

63. V zvezi s tem naj pojasnim, da je treba razlikovati pravno podlago za nastanek carinskega dolga oziroma razmerje, v katerem ta carinski dolg nastane, od pravne podlage oziroma razmerja, iz katerega izhaja obveznost države članice, vknjižiti lastna sredstva Skupnosti.¹⁷ Razmerja med državami članicami in podjetji, ki se nanašajo na carinske deklaracije, nalaganje in pobiranje uvoznih in izvoznih dajatev, urejajo carinski predpisi.¹⁸ Razmerje med Skupnostjo in državami članicami

16 — Natančneje o zunanjem tranzitnem postopku na podlagi zvezkov TIR glej na primer Kampf, H.-J., Das Versandverfahren mit Carnet TIR, Zeitschrift für Zölle und Verbrauchsteuern, št. 6/2002, str. 182; Berr, C. J., Trémeau, H., Le droit douanier. Communautaire et national, 7. izdaja, Economica, Pariz 2006, str. 385.

17 — Glede tega naj dodam, da carine niso edini vir lastnih sredstev Skupnosti. Lastna sredstva se pridobivajo tudi iz prispevkov iz BDP držav članic ali iz DDV. Več o lastnih sredstvih Skupnosti glej Messal, R., Klein, A., Finanzlasten und Eigenmittelstruktur der Europäischen Gemeinschaft, Europäisches Wirtschafts- und Steuerrecht, priloga k št. 11/1993, str. 1 in nasl.; Aubert, M.-H., Rapport: Système des ressources propres des Communautés européennes, Assemblée nationale (Documents d'information de l'Assemblée nationale. Onzième législature; št. 3436), Pariz 2001. O carinah kot viru lastnih sredstev glej, na primer, Meermagen, B., Beitrags- und Eigenmittelsystem. Die Finanzierung inter- und supranationaler Organisationen, insbesondere der Europäischen Gemeinschaften, Beck, München 2002, str. 152. O mogočih novih virih lastnih sredstev Skupnosti glej Plasschaert, S., Towards an Own Tax Resource for the European Union? Why? How? And when?, European Taxation, št. 11/2004, str. 470 in nasl.

18 — Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca Geelhoeda v zadevi Komisija proti Dansk (C-392/02, ZOdl., str. I-9811, točka 62); glej tudi moje sklepne predloge z dne 10. julija 2007 v zadevi Komisija proti Dansk (C-19/05, ZOdl., str. I-8597, točka 65).

camí v zvezi z ugotovitvijo in dajanjem na voljo lastnih sredstev pa urejajo predpisi o lastnih sredstvih.

64. Komisija v svoji tožbi navaja, da kadar urad odhoda ne prejme dokazila o zaključku carinskega postopka v za to predvidenem roku, je carinsko operacijo treba šteti za nepravilno, kar privede do nastanka carinskega dolga. Italija, nasprotno, zatrjuje, da carinski dolg nikoli ni nastal, ker je bila pošiljka namembnemu uradu predložena pravočasno; po njenem mnenju na nastanek carinskega dolga ne vpliva dejstvo, da je namembni urad prepozno poslal potrdilo o pravilnosti carinske operacije.

65. V zvezi s temi navedbami je treba najprej pojasniti dejansko stanje v obravnavanem primeru. Urad odhoda je določil rok za predložitev blaga namembnemu uradu.¹⁹ To blago je bilo namembnemu uradu predloženo pravočasno, vendar pa namembni urad uradu odhoda ni nemudoma poslal dokumentov, ki bi to dokazovali.²⁰

66. V členu 379(1) Uredbe št. 2454/93 je določeno, da mora urad odhoda obvestiti glavnega zavezanca, če „pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu“. Na podlagi stroge besedne razlage ta določba res ne zajema položaja v tem primeru, ko je bilo blago namembnemu uradu predloženo pravočasno in urad odhoda o tem ni bil obveščen. Vendar pa menim, da je treba to določbo razumeti z vidika urada odhoda, in sicer tako, da mora ta urad, če ni bil obveščen o pravočasni predložitvi blaga, šteti, da blago namembnemu uradu ni bilo predloženo.²¹ Če bi sprejeli drugačno razlago prvega odstavka člena 379 Uredbe št. 2454/93, bi postopek dokazovanja pravilnosti tranzitne operacije na podlagi drugega odstavka tega člena izgubil svoj smisel. Če bi prvi odstavek tega člena urejal samo položaje, v katerih blago dejansko ni bilo predloženo namembnemu uradu, pozneje ne bi bilo mogoče dokazati, da je bilo blago namembnemu uradu predloženo. To argumentacijo potrjuje člen 380(a) Uredbe št. 2454/93, v skladu s katerim se lahko kot dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije predloži „dokument, ki ga overijo carinski organi in iz katerega je razvidno, da je bilo to blago predloženo namembnemu uradu“.

19 — Člen 348(1) Uredbe št. 2454/93 med drugim določa, da urad odhoda „predpiše rok, v katerem je treba blago predložiti namembnemu uradu“.

20 — V skladu s členom 356(2) Uredbe št. 2454/93 namembni urad – potem ko mu je bilo blago predloženo – „v izvodu dokumenta T1 vnese podatke o opravljenih kontrolah in en izvod *nemudoma* pošlje uradu odhoda, drugi izvod pa zadrži.“ Moj poudarek.

21 — Witte, P. (ur.), Zollkodex, C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München 1994, v komentarju k členom 378–380 Uredbe št. 2454/93, str. 570, je navedeno, da se členi 378–380 Uredbe št. 2454/93 uporabljajo, če blago ni prispelo na namembni urad ali ni bilo dokazano, da je bil carinski postopek končan, in da je v tem primeru treba izhajati iz tega, da je blago prišlo v prosti promet v gospodarskem prostoru Skupnosti.

67. Ker torej z vidika urada odhoda pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu, mora urad odhoda od glavnega zavezanca zahtevati potrdilo o pravilnosti tranzitne operacije. Če tega potrdila od glavnega zavezanca ne zahteva, je posledica te opustitve obveznosti za urad odhoda (in ne za glavnega zavezanca) po mojem mnenju enaka, kakor če od glavnega zavezanca ne prejme potrdila o pravilnosti tranzitne operacije – na podlagi člena 2 Uredbe št. 1552/89 nastane pravica Skupnosti do lastnih sredstev in s tem dolžnost urada odhoda, da jih vknjiži na račun lastnih sredstev Skupnosti.

68. Iz zadev Komisija proti Nemčiji²² in Komisija proti Nizozemski,²³ na kateri se sklicuje Komisija, izhaja, da ko „pošiljke, ki so pod režimom zunanega skupnostnega tranzita, niso bile predložene namembnemu uradu v roku, ki ga je določil urad odhoda, je carinski dolg domnevno nastal in glavni zavezanec je zanj domnevno zavezan“²⁴. Tako stališče je v sklepnih predlogih v teh dveh zadevah zavzela tudi generalna pravobranilka Stix-Hackl, ki poudarja, da iz člena 378(1) in (2) Uredbe št. 2454/93 – torej takrat, ko pošiljka ni bila pravočasno predložena namembnemu uradu – izhaja „zakonska domneva“ glede nastanka carinskega dolga in glede glavnega zavezanca kot dolžnika.²⁵ Analogno lahko to sodno prakso uporabimo

za primer, ko urad odhoda ni prejel dokazila o tem, da je bilo blago predloženo namembnemu uradu.

69. V nasprotju s trditvami Komisije v obravnavanem primeru torej ne moremo govoriti o tem, da je carinski dolg dejansko nastal. Po poteku roka, ki ga je urad odhoda določil za predložitev blaga namembnemu uradu, je namreč nastala le *domneva* carinskega dolga.²⁶ Ta domneva je izpodbojna (*praesumptio iuris tantum*), torej jo je mogoče izpodbiti, če zainteresirana oseba dokaže, da je bila carinska operacija pravilno zaključena. Dokazno breme ima v tem primeru oseba, ki domnevo izpodbija.²⁷ V zvezi s tem, kdo lahko izpodbija navedeno domnevo, moramo razlikovati med dvema možnostma.

70. Prva možnost je, da je urad odhoda od glavnega zavezanca zahteval dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije v skladu s členom 379(2) Uredbe št. 2454/93. V tem primeru, kot je poudarila generalna pravobranilka Stix-Hackl v točki 49 sklepnih predlogov v zadevah

22 — Sodba z dne 14. aprila 2005 v zadevi Komisija proti Nemčiji (C-104/02, ZOdl., str. I-2689).

23 — Sodba v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-460/01, ZOdl., str. I-2613).

24 — Sodba z dne 14. aprila 2005 v zadevi Komisija proti Nemčiji (C-104/02, ZOdl., str. I-2689, točka 81); sodba z dne 14. aprila 2005 v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-460/01, ZOdl., str. I-2613, točka 72).

25 — Sklepni predlogi generalne pravobranilke Stix-Hackl, predstavljeni 13. julija 2004, v zadevah C-460/01, Komisija proti Nizozemski, in C-104/02, Komisija proti Nemčiji (ZOdl., str. I-2613, točka 53).

26 — Stališče, da gre za domnevo carinskega dolga, v teoriji zastopa tudi Dulmet, A., *Dette douanière et ressources propres des Communautés, Europe*, št. 206/2005, str. 22.

27 — Prim. Henninger, M., *Die Frage der Beweislast im Rahmen des UN – Kaufrechts. Zugleich eine rechtsvergleichende Grundlagenstudie zur Beweislast*, VVF, München 1995, str. 53.

Komisija proti Nizozemski (C-460/01) in Komisija proti Nemčiji (C-104/02),²⁸ lahko glavni zavezanec v trimesečnem roku od dne, ko je prejel obvestilo o nepravilnosti tranzitne operacije, izpodbija domnevo o obstoju carinskega dolga, s tem da dokaže, da nepravilnost ni nastala zaradi njegovega ravnanja. Po poteku tega roka glavni zavezanec ne more več izpodbijati domneve carinskega dolga, izpodbijajo pa jo lahko carinski organi, ki dokažejo, da je bilo blago namembnemu uradu predloženo pravočasno. Druga možnost je, da urad odhoda od glavnega zavezanca tega dokazila ni zahteval. V tem primeru lahko, po mojem mnenju, tako glavni zavezanec kakor tudi carinski organi izpodbijajo domnevo o obstoju carinskega dolga tudi po poteku 14 mesecev od dne, ko je bilo blago dano v tranzit.

71. V obravnavanem primeru je torej treba šteti, da je nastala domneva carinskega dolga, ki je bila izpodbijana, ko je namembni urad uradu odhoda predložil dokazilo o tem, da je blago pravočasno prispelo na namembni carinski urad.

E – *Dolžnost vknjižbe pravice Skupnosti do lastnih sredstev*

72. Drugo vprašanje, na katero je treba odgovoriti, je, ali so imeli italijanski organi dolžnost vknjižbe pravice Skupnosti do lastnih sredstev. Za določitev pravice Skupnosti do lastnih sredstev je pomemben člen 2 Uredbe št. 1552/89 oziroma člen 2 Uredbe št. 1150/2000.

73. Komisija se v tožbi sklicuje tako na Uredbo št. 1552/89 kakor tudi na Uredbo št. 1150/2000, ki je prvo uredbo nadomestila od 31. maja 2000. Zato je treba najprej pojasniti, katero uredbo je treba uporabiti v obravnavanem primeru.²⁹ V zvezi z uporabo določb obeh uredb naj pojasnim, da v primeru, ko je bilo pravo Skupnosti spremenjeno med predhodnim postopkom, Komisija lahko zahteva ugotovitev neizpolnitve obveznosti, ki izhaja iz določb prvotno veljavnega predpisa, ki je bil pozneje spremenjen, vendar so bile določbe ohranjene v novem predpisu.³⁰ Nasprotno pa predmeta spora ni mogoče razširiti na obveznosti, ki izhajajo iz novih

28 — Sklepni predlogi generalne pravobranilke Stix-Hackl, navedeni v opombi 25.

29 — Obrazloženi mnenji v obeh zadevah je Komisija izdala po uveljavitvi te nove uredbe; v predhodnem postopku 2003/2241 je bilo obrazloženo mnenje izdano 5. julija 2005, v predhodnem postopku 2006/2266 pa 12. oktobra 2006.

30 — Glej na primer sodbo z dne 12. junija 2003 v zadevi Komisija proti Italiji (C-363/00, Recueil, str. I-5767, točka 22).

določb, ki nimajo ustreznika v prvotni različici zadevnega akta, kar bi sicer pomenilo bistveno kršitev pravilnosti postopka za ugotovitev neizpolnitve obveznosti.³¹

nika niso obvestili o dolgovanem znesku. Ne glede na to pa je pravica Skupnosti do lastnih sredstev v vsakem primeru nastala takrat, ko so potekli roki iz člena 379 Uredbe št. 2454/93, torej najpozneje po poteku 14 mesecev po tem, ko je bilo blago predloženo uradu odhoda. V primeru Konvencije TIR je ta pravica Skupnosti nastala, ko so potekli roki iz člena 11 te konvencije, to je najhitreje v enem letu in treh mesecih – skupno torej 15 mesecih – ter najkasneje v treh letih od prevzema zvezka TIR.

74. Člen 2 Uredbe št. 1552/89 je bil nadomeščen s členom 2 Uredbe št. 1150/2000. Člen 2 Uredbe št. 1552/89 je določal, da se pravica Skupnosti do lastnih sredstev določi takoj, ko pristojna državna služba obvesti dolžnika o dolgovanem znesku; dolžnika se obvesti takoj, ko je znan in ko pristojni upravni organi ob upoštevanju vseh predpisov Skupnosti s tega področja lahko izračunajo višino zneska pravice. Člen 2 Uredbe št. 1150/2000 pa določa, da se pravica Skupnosti do lastnih sredstev določi takoj, ko so *izpolnjeni pogoji* za knjiženje pravice do računov in za obvestilo dolžnika, določeni v carinskih predpisih. Besedilo člena 2 se je torej z uveljavitvijo nove uredbe spremenilo, zato moramo v tem primeru upoštevati določbo prvotne uredbe.

76. Pravico Skupnosti do lastnih sredstev bi morali italijanski organi vknjižiti na podlagi člena 6(2)(a) Uredbe št. 1552/89, ki določa, da se pravice, določene v skladu s členom 2, knjižijo na računih najpozneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila pravica določena. Enako določbo, kot je člen 6(2)(a) Uredbe št. 1552/89, vsebuje člen 6(3)(a) Uredbe št. 1150/2000, zato je zaradi zgoraj navedenih načel mogoče uporabiti tudi slednjega. Iz sodne prakse izhaja, da države članice ne morejo opustiti ugotovitve terjatev, tudi če jih izpodbijajo, ker je sicer finančno ravnoesje Skupnosti zaradi ravnanja države članice spremenjeno.³² Države članice Komisiji niso dolžne dati zneskov na voljo le takrat, ko ti

75. Italijanska vlada je na glavni obravnavi pojasnila, da italijanski organi glavnega dolž-

31 — Sodbi z dne 12. junija 2003 v zadevi Komisija proti Italiji (C-363/00, Recueil, str. I-5767, točka 22) in z dne 5. oktobra 2006 v zadevi Komisija proti Belgiji (C-275/04, ZOdl., str. I-9883, točka 35).

32 — Sodbe z dne 16. maja 1991 v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-96/89, Recueil, str. I-2461, točka 37); z dne 15. junija 2000 v zadevi Komisija proti Nemčiji (C-348/97, Recueil, str. I-4429, točka 64) in z dne 15. novembra 2005 v zadevi Komisija proti Danski (C-392/02, ZOdl., str. I-9811, točka 60).

zneski niso mogli biti pobrani zaradi višje sile oziroma kadar se izkaže, da je izterjava dolgoročno nemogoča iz razlogov, ki jim jih ne bi bilo mogoče pripisati.³³

vil, da v tranzitnem postopku ni bilo nepravilnosti.

78. Italijanski organi so torej imeli obveznost vknjižiti lastna sredstva na račun Skupnosti.

77. Ob poteku zgoraj navedenih rokov za obveznost vknjižbe pravice Skupnosti do lastnih sredstev zadošča domneva carinskega dolga. V tem pogledu torej ni pomembno, ali carinski urad odhoda z gotovostjo ve, ali je nastal carinski dolg za glavnega zavezanca. Z vidika carinskega urada ta carinski dolg šteje za obstoječega, in zaradi te domneve mora vknjižiti pravico Skupnosti do lastnih sredstev. Pogled z vidika glavnega zavezanca, na katerega se v svojih stališčih opira italijanska vlada, v konkretnem primeru zato ni odločilen – dejstvo, da zanj *de facto* ni nastal carinski dolg na podlagi člena 204 CZS, za carinski urad odhoda igra pomembno vlogo samo od takrat, ko ta urad primerja carinske dokumente in ugotovi, da pri carinski operaciji ni prišlo do nepravilnosti, ter carinski postopek zaključi. Zato lahko zatrdimo, da je glavni zavezanec izpolnil svojo obveznost v zunanjem tranzitnem postopku takrat, ko je namembnemu carinskemu uradu predložil blago in ustrezne dokumente, carinski urad odhoda pa je svojo obveznost izpolnil takrat, ko je primerjal carinske dokumente in ugotov

F – Zamudne obresti

79. Tretje in ključno vprašanje v tej zadevi je, ali mora država članica carinskega urada, ki je imel obveznost vknjižbe pravice Skupnosti do lastnih sredstev, plačati zamudne obresti od dne, ko je za državo članico nastala obveznost vknjižbe teh sredstev na račun Skupnosti do dne, ko je bila izpodbita domneva o obstoju carinskega dolga. Obveznosti računovodske vknjižbe lastnih sredstev, ki jo ima carinski urad v carinskopravnem razmerju, namreč ustreza obveznost vknjižbe na račun Skupnosti, ki jo ima država članica v razmerju do Skupnosti. Država članica zamudne obresti torej dolguje za obdobje, v katerem bi lastna sredstva morala biti na računu Skupnosti, če bi carinski organi države članice ta sredstva vknjižili pravočasno.

33 — Sodba z dne 15. novembra 2005 v zadevi Komisija proti Dansk (C-392/02, ZOdl., str. I-9811, točka 66); glej tudi moje sklepne predloge, predstavljene 10. julija 2007 v zadevi Komisija proti Dansk (C-19/05, ZOdl., str. I-8597, točka 74).

80. V zvezi z zamudnimi obrestmi člen 11 Uredbe št. 1552/89 določa, da država članica plača obresti „za vsako zamudo“³⁴ pri knjiženju na račun lastnih sredstev Skupnosti. Enako določbo vsebuje člen 11 Uredbe št. 1150/2000. Poleg tega iz sodne prakse Sodišča izhaja, da obstaja nerazdružljiva zveza med obveznostjo določiti lastna sredstva Skupnosti, ki se jih vknjiži na račun Komisije v zakonsko določenem roku, in obveznostjo nakazila zamudnih obresti.³⁵ Zamudne obresti se lahko izterjajo ne glede na razlog za zamudo, s katero so bila ta sredstva vknjižena na račun Komisije.³⁶ Zaradi tega v skladu s sodno prakso ni treba razlikovati med položajem, ko je država članica določila lastna sredstva, ne da bi jih vknjižila, in položajem, ko država članica teh sredstev sploh ni določila.³⁷

81. Vendar pa se po mojem mnenju ta načela uporabljajo le takrat, ko carinski dolg dejansko obstaja, ali le dokler velja domneva o njegovem obstoju in so zato lastna sredstva dejansko dolgovana. Uporaba teh načel pa ni mogoča od takrat, ko se izkaže, da carinski dolg dejansko ni obstajal, in ko s tem preneha

obstajati upravičenje Skupnosti do vknjižbe lastnih sredstev ali upravičenje do že vknjiženih lastnih sredstev.

82. Na tem mestu moram podrobneje pojasniti odnos med pravno ureditvijo razmerja med državo članico in podjetji (carinsko-pravno razmerje) in pravno ureditvijo razmerja med državo članico in Skupnostjo (razmerje, ki se nanaša na lastna sredstva Skupnosti). Gledano na splošno varstvo finančnih interesov Skupnosti ne izhaja iz ustanovitve carinske unije, temveč je samostojen cilj, ki je v Pogodbi uvrščen pod naslov II (Finančne določbe) petega dela, in ne pod tretji del, ki ureja politike Skupnosti in med drugim v poglavju 1 naslova I carinsko unijo.³⁸ Kljub temu pa – kakor izhaja iz sklepnih predlogov generalnega pravobranilca Geelhoeda v zadevi Komisija proti Dansk – med carinskimi predpisi in predpisi o lastnih sredstvih Skupnosti obstaja povezava v smislu, da morajo na podlagi carinskih predpisov pristojni nacionalni carinski organi oceniti, naložiti in pobrati carine, ki se opredelijo kot lastna sredstva.³⁹ Države članice morajo nato sprejeti vse potrebne ukrepe za to, da dajo Skupnosti na voljo lastna sredstva, do katerih je upravičena; niso jih dolžne dati na voljo le

34 — Moj poudarek.

35 — Glej sodbo z dne 16. maja 1991 v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-96/89, Recueil, str. I-2461, točka 38); sodbo z dne 14. aprila 2005 v zadevi Komisija proti Nemčiji (C-104/02, ZOdl., str. I-2689, točka 45) in z dne 15. novembra 2005 v zadevi Komisija proti Dansk (C-392/02, ZOdl., str. I-9811, točka 67).

36 — Glej sodbe z dne 16. maja 1991 v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-96/89, Recueil, str. I-2461, točka 38); sodbo z dne 15. novembra 2005 v zadevi Komisija proti Dansk (C-392/02, ZOdl., str. I-9811, točka 67); sodbo z dne 5. oktobra 2006 v zadevi Komisija proti Belgiji (C-275/04, ZOdl., str. I-9883, točka 74); sodbo z dne 5. oktobra 2006 v zadevi Komisija proti Belgiji (C-378/03, ZOdl., str. I-9805, točka 53).

37 — Glej sodbo z dne 16. maja 1991 v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-96/89, Recueil, str. I-2461, točka 38); sodbo z dne 15. novembra 2005 v zadevi Komisija proti Dansk (C-392/02, ZOdl., str. I-9811, točka 67).

38 — Glej, v tem smislu, sodbo z dne 18. novembra 1999 v zadevi Komisija proti Svetu (C-209/97, Recueil, str. I-8067, točka 29). V teoriji glej Lyons, T., EC Customs Law, Oxford University Press, Oxford 2001, str. 52–53.

39 — Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca Geelhoeda v zadevi Komisija proti Dansk (C-392/02, ZOdl., str. I-9811, točka 62). V teoriji Berr, C. J. in Natarel, E. poudarjata, da se za pobrane carine najprej uporabijo carinski predpisi, predpisi o lastnih sredstvih pa se uporabijo šele v fazi, ki sledi fazi pobiranja carin. Glej Berr, C. J., Natarel, E., Chronique de jurisprudence du Tribunal et de la Cour de justice des Communautés européennes. Échanges commerciaux, Journal du droit international, št. 2/2007, str. 633.

takrat, kadar ti zneski niso mogli biti pobrani zaradi višje sile oziroma kadar se izkaže, da je izterjava dolgoročno nemogoča iz razlogov, ki jim jih ne bi bilo mogoče pripisati.⁴⁰

države članice glavnemu zavezancu ni treba plačati zneska carinskega dolga, to ne vpliva na obveznost te države članice plačati znesek lastnih sredstev in zamudnih obresti za prepozno vknjižbo teh sredstev.⁴²

83. V določenih primerih je carinskopravno razmerje mogoče popolnoma ločiti od razmerja, ki se nanaša na lastna sredstva Skupnosti. Tak primer je Sodišče obravnavalo v zadevi De Haan.⁴¹ V njej je Sodišče pripoznalo obstoj razlike med dolžnostjo ugotovitve upravičenja Skupnosti do lastnih sredstev in pristojnostjo držav članic, da izterjajo carinski dolg od glavnega dolžnika. V točki 34 te sodbe je Sodišče poudarilo, da lahko neupoštevanje rokov, določenih v carinski ureditvi Skupnosti, s strani carinskih organov vodi k temu, da mora zadevna država članica, v okviru dajanja lastnih sredstev na voljo Skupnosti, plačati zamudne obresti, vendar to ne vpliva na zapadlost carinskega dolga ali na pravico teh organov do naknadne izterjave tega dolga. V nadaljnji sodni praksi je Sodišče poudarilo, da tudi če zaradi napake carinskih organov

84. Vendar pa obstaja bistvena razlika med primerom, ko carinski dolg obstaja in ga država članica zaradi napak svojih carinskih organov *ne more izterjati*, in primerom, ko se naknadno izkaže, da carinski dolg *ne obstaja*, kakor v obravnavanem primeru. Zato načel, ki jih je Sodišče razvilo v zadevi De Haan⁴³, ni mogoče prenesti na ta primer.

85. Prav tako v tem primeru ne moremo trditi, da potem ko za državo članico nastane dolžnost vknjižbe lastnih sredstev na račun lastnih sredstev Skupnosti, odnos med državo članico in Skupnostjo postane popolnoma neodvisen od odnosa med državo članico in

40 — Glej člen 17(1) in (2) Uredbe št. 1552/89 in Uredbe št. 1150/2000. V sodni praksi glej na primer sodbo z dne 15. novembra 2005 v zadevi Komisija proti Dansk (C-392/02, ZOdl., str. I-9811, točka 66). V teoriji glej Meisse, É., *Application du système des ressources propres des Communautés, Europe*, št. 346/2006, str. 9.

41 — Sodba z dne 7. septembra 1999 v zadevi De Haan Beheer (C-61/98, Recueil, str. I-5003).

42 — Glej, v tem smislu, sodbo z dne 15. novembra 2005 v zadevi Komisija proti Dansk (C-392/02, ZOdl., str. I-9811, točka 63). Glej tudi moje sklepne predloge z dne 10. julija 2007 v zadevi Komisija proti Dansk (C-19/05, ZOdl., str. I-8597, točka 61).

43 — Sodba z dne 7. septembra 1999 v zadevi De Haan Beheer (C-61/98, Recueil, str. I-5003).

glavnim zavezancem. Da režima ostaneta povezana tudi po nastanku dolžnosti vknjižiti lastna sredstva na račun Skupnosti, implicitno priznava tudi Komisija. Če bi Komisija menila, da obstaja dolžnost vknjižbe lastnih sredstev tudi po tem, ko se izkaže, da carinski dolg ni nastal, bi v tožbi zahtevala tudi neizpolnitev obveznosti zaradi odsotnosti vknjižbe teh sredstev na račun Skupnosti. Nasprotno pa Komisija v svoji argumentaciji nakaže na to, da kadar je ugotovljeno, da carinskega dolga ni, ni več niti obveznost vknjižbe lastnih sredstev.

Skupnosti, bi ta država članica morala isti znesek plačati dvakrat – enkrat Skupnosti in enkrat glavnemu zavezancu. To pa po mojem mnenju ne more biti cilj niti carinskopravne zakonodaje niti zakonodaje o lastnih sredstvih Skupnosti.

86. Popolna neodvisnost režima lastnih sredstev od režima carinskega prava ne more obstajati še iz enega razloga. Člen 236 CZS namreč določa, da se uvozne ali izvozne dajatve povrnejo, „kolikor se ugotovi, da v trenutku plačila znesek teh dajatev ni bil zakonsko dolgovan“. ⁴⁴ Tudi Sodišče je v sodni praksi potrdilo, da lahko glavni zavezanec zahteva povračilo plačanih zneskov, če se je izkazalo, da je bila carinska operacija zaključena pravilno. ⁴⁵ Če bi torej glavni zavezanec od države članice lahko zahteval povračilo neupravičeno plačanih zneskov, zanjo pa bi – neodvisno od tega – še vedno obstajala obveznost vknjižbe teh sredstev na račun

87. Zato je treba ugotoviti, da se je z dnem, ko je bila izpodbita domneva o obstoju carinskega dolga, izkazalo tudi, da so bila lastna sredstva na račun Skupnosti vknjižena neupravičeno. Te ugotovitve ne spremeni dejstvo, da so imeli nacionalni carinski organi dolžnost vknjiženja lastnih sredstev v času, ko je domneva carinskega dolga še veljala.

88. Prenehanje upravičenja Skupnosti do lastnih sredstev pa ima pomembne posledice tudi za obresti, ki bi jih država članica morebiti dolgovala za zamudo pri vknjižbi teh lastnih sredstev. Menim, da je v zvezi s tem treba ugotoviti, da ob prenehanju upravičenja Skupnosti do lastnih sredstev preneha tudi njeno upravičenje do zamudnih obresti za morebitno prepozno vknjižbo lastnih sredstev. V podporo tej ugotovitvi je mogoče navesti več argumentov.

44 — V skladu s členom 236(2) lahko glavni zavezanec to povračilo zahteva v roku treh let od dne, ko mu je bilo posredovano sporočilo o teh dajatvah. Glede te pravice glavnega zavezanca glej tudi Lyons, T., *EC Customs Law*, Oxford University Press, Oxford 2001, str. 411; Lux, M., *Guide to Community Customs Legislation*, Bruylant, Bruselj 2002, str. 494; Berr, C. J., Trémeau, H., *Le droit douanier. Communautaire et national*, 7. izdaja, Economica, Pariz 2006, str. 237 in nasl.

45 — Glej, v tem smislu, sodbo z dne 14. aprila 2005 v zadevi Komisija proti Nemčiji (C-104/02, ZOdl., str. I-2689, točka 88).

89. Obveznost vknjižbe lastnih sredstev in obveznost plačila zamudnih obresti za prepozno vknjižbo sta v razmerju glavna in akcesorna obveznost. Ker dolžnosti vknjižbe – torej glavne obveznosti – ni več, v skladu z načelom *accessorium sequitur principale* odpade tudi akcesorna obveznost plačila obresti za zamudo pri tem vknjiženju. Zamudne obresti so sicer tipičen civilnopravni institut, vendar pa lahko *per analogiam* temeljna načela v zvezi s tem institutom prenesemo na javnopravno področje carinskega prava in ureditve lastnih sredstev Skupnosti. Če se opremo na analogijo s civilnim pravom, ugotovimo, da je plačilo obresti vedno vezano na plačilo glavnega dolga.

tenje evropskega prava ter iz mednarodnopravnih instrumentov. Tako je na primer v členu III.-3:708(1) osnutka skupnega referenčnega okvira (*Draft Common Frame of Reference*) določeno, da mora dolžnik plačati zamudne obresti, če je v zamudi s plačilom določenega zneska denarja.⁴⁸ Podobno določbo vsebuje člen 4.507(1) načel evropskega pogodbenega prava (*Principles of European Contract Law*).⁴⁹ Tudi v členu 78 Konvencije o mednarodni prodaji blaga je določeno, da je stranka upravičena do zamudnih obresti, če druga stranka zamuja s plačilom cene ali drugega zneska.⁵⁰ Nobeden od navedenih instrumentov ne ureja primera, ko bi bil upnik upravičen do zamudnih obresti, tudi če obveznosti plačila dolgovanega zneska ne bi bilo več.

90. Sekundarna zakonodaja Skupnosti, ki posega na področje zamudnih obresti, izhaja iz načela akcesornosti obresti.⁴⁶ To načelo priznava tudi pravo več držav članic EU.⁴⁷ Akcesornost obresti izhaja tudi iz dokumentov različnih skupin strokovnjakov za poeno-

46 — Glej Direktivo 2000/35/ES Evropskega parlamenta In Sveta z dne 29. junija 2000 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih (UL L 200, 8.8.2000, str. 35), ki v členu 3(1) (c)(ii) določa, da je „upnik upravičen do obresti za zamudo pri plačilu, če [...] zapadle vsote ne prejme pravočasno [...]“. Znesek mora biti torej dejansko dolgovan, da lahko upnik zahteva plačilo zamudnih obresti.

47 — Navedem naj le nekaj pravnih redov, kjer je to načelo uveljavljeno, ker so obresti dolgovane samo za zamudo pri dejanskem plačilu določenega zneska: belgijsko pravo (člen 1153 Code civil); češko pravo (člena 121(3) in 517(2) Občanský zákoník); estonsko pravo (člen 113(1) võlaõiguseasutus); francosko pravo (člen 1153 Code civil); italijansko pravo (člen 1224 Codice civile); nemško pravo (člen 288(1) Bürgerliches Gesetzbuch); portugalsko pravo (člen 561 Código civil); romunsko pravo (členi 1082-1089 Cod civil); slovensko pravo (člen 378 Obligacijskega zakonika); špansko pravo (člen 1108 Código civil).

48 — Člen III.-3:708(1) Draft Common Frame of Reference določa: „If payment of a sum of money is delayed, whether or not the non-performance is excused, the creditor is entitled to interest on that sum [...]“. Glej von Bar et al. (ur.), Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of Reference (DCFR). Interim Outline Edition, seller, München 2008, str. 170. Skupni referenčni okvir trenutno ni del zavezujočega prava Skupnosti.

49 — Člen 4.507(1) Principles of European Contract Law določa: „If payment of a sum of money is delayed, the aggrieved party is entitled to interest on that sum [...]“. Glej Lando, O., Beale, H. (ur.), Principles of European Contract Law. Part I: Performance, Non-performance and Remedies, Kluwer Law International, The Hague, London, Boston 1995, str. 212. Načel evropskega pogodbenega prava trenutno ne spadajo med zavezujoče pravo Skupnosti.

50 — Konvencija združenih narodov o pogodbah o mednarodni prodaji blaga je bila sprejeta 11. aprila 1980 in je začela veljati 1. januarja 1988.

91. Pri civilnopravnem razmerju gre res za dvostopenjsko razmerje glavne in akcesorne obveznosti, saj mora dolžnik, ki je v zamudi s plačilom, plačati zamudne obresti neposredno na podlagi glavne obveznosti plačila. Nasprotno pa je v tem primeru razmerje tristopenjsko: najprej nastane carinski dolg, nato obveznost vknjižbe določenega zneska lastnih sredstev in zamudne obresti je treba plačati glede na zamudo pri vknjižbi slednjega zneska. Vendar pa obstoj tega tristopenjskega razmerja po mojem mnenju ne more vplivati na ugotovitev, da Skupnost v obravnavanem primeru ni upravičena do plačila zamudnih obresti. Pravica Skupnosti do lastnih sredstev odpade takrat, ko je ovržena domneva, da je carinski dolg nastal, saj pravni režim, ki ureja lastna sredstva Skupnosti, ne more biti toliko neodvisen od carinskopravnega razmerja, da bi lahko obveznost, ki nastane v njegovem okviru, obstajala popolnoma samostojno.

sredstva – drugače kakor v konkretnem primeru – *vknjižena*, vendar prepozno, in je država članica za zamudno vknjižbo plačala zamudne obresti, po vknjižbi pa je bilo ugotovljeno, da carinski dolg ni obstajal. Kot sem poudarila že v sklepnih predlogih v zadevi Komisija proti Danski, je v primeru, ko Skupnost prejme prejemke iz naslova lastnih sredstev Skupnosti, do katerih ni upravičena, finančno ravnovesje Skupnosti spremenjeno v škodo države članice.⁵¹ V takem primeru lahko pride do premika premoženja brez pravne podlage v korist Skupnosti in s tem do neupravičene obogatitve Skupnosti.⁵² Če bi bila lastna sredstva Skupnosti v tem primeru vknjižena prepozno in bi država članica za zamudno vknjižbo plačala obresti, bi lahko po mojem mnenju od Skupnosti zahtevala tako povrnitev zneska lastnih sredstev kakor tudi zamudnih obresti, ki jih je plačala.

92. Ustreznost argumentacije o akcesornosti zamudnih obresti je podprta s tem, da lahko *ratio* te argumentacije uporabimo tudi v obratnem primeru, torej ko so bila lastna

93. Kakor pravilno poudarja italijanska vlada, bi z obveznostjo plačila zamudnih obresti v obravnavanem primeru te obresti dobile naravo sankcije. Namen zamudnih obresti je sicer lahko punitiven, saj dolžnika s kaznovanjem za vsak dan zamude skuša prisiliti k pravočasnemu plačilu. Vendar pa je tudi ta punitivna narava obresti vezana na dejanski

51 — Glej moje sklepne predloge z dne 10. julija 2007 v zadevi Komisija proti Danski (C-19/05, ZOdl., str. I-8597, točka 89).

52 — Prav tam.

obstoj glavne obveznosti.⁵³ Komisija skuša s svojim tožbenim zahtevkom pravzaprav doseči zapolnitev pravne praznine, ki očitno obstaja glede sankcioniranja neizpolnitve obveznosti, ki jih imajo države članice glede vknjižbe lastnih sredstev. Ta prizadevanja Komisije sicer lahko razumemo glede na možnost zlorab in izogibanje vknjižbam lastnih sredstev⁵⁴, vendar pa bi bilo v nasprotju z naravo zamudnih obresti, če bi te nadomestile učinkovito sankcioniranje kršitev zakonodaje Skupnosti.

je v zamudi, zahteva dodatno odškodnino, ki ni vezana na plačilo zamudnih obresti.⁵⁵ Tudi v civilnem pravu so torej omogočene dodatne sankcije za kršitev obveznosti pravočasnega plačila. Poleg tega lahko Komisija zaradi prepozne vknjižbe lastnih sredstev Skupnosti proti državi članici sproži postopek neizpolnitve obveznosti po členu 226 PES. Dejstvo, da država članica teh sredstev ni vknjižila takrat, ko je še veljala domneva o obstoju carinskega dolga, lahko po mojem mnenju pomeni neizpolnitev obveznosti te države. Vprašanje neizpolnitve obveznosti vknjižbe takrat, ko je domneva carinskega dolga še obstajala, je ločeno od vprašanja obveznosti plačila obresti takrat, ko je ta domneva že izpodbita.

94. Menim, da je to pravno praznino v zakonodaji Skupnosti mogoče zapolniti na več načinov. Komisija lahko predlaga spremembo zakonodaje Skupnosti, naj se za navedene kršitve zagotovi učinkovita – tudi finančna – sankcija, ki bo neodvisna od plačila zamudnih obresti. Kot primerjavo naj omenim, da načeloma tudi v civilnem pravu ni izključena možnost, da upnik od dolžnika, ki

95. Na podlagi navedene argumentacije menim, da država članica carinskega urada, ki je imel obveznost vknjižbe pravice Skupnosti do lastnih sredstev, nima obveznosti plačati zamudnih obresti od dne, ko je za državo članico nastala obveznost vknjižbe teh sredstev na račun Skupnosti, do dne, ko je bila izpodbita domneva o obstoju carinskega dolga.

53 — Glede tega naj navedem, da se v literaturi pojavljajo stališča, da je že nastanek carinskega dolga zaradi formalnih kršitev dolžnosti na nek način sankcija. Glej Müller-Eiselt, K. P., *Die Entstehung der Zollschuld bei Verstoß gegen Verfahrensvorschriften nach dem Zollkodex – Das Zollschuldrecht auf dem Irrweg zu einem Sanktionszollrecht?*, *Zeitschrift für Zölle und Verbrauchsteuern*, št. 12/2001, str. 398; Fuchs, K., *Zollschuld – Probleme der Rechtsfolgen und der Abgrenzung*, *Zeitschrift für Zölle und Verbrauchsteuern*, št. 2/2004, str. 38.

54 — Vervaele, J.A.E., *La fraude communautaire et le droit pénal européen des affaires*, Presses universitaires de France, Pariz 1994, str. 45, kot eno od oblik goljufije navaja tudi goljufijo pri uvozu in/ali izvozu blaga.

55 — V tem smislu glej člen 4.507(2) PECL, ki omogoča, da lahko prizadeta stranka zahteva poleg zamudnih obresti odškodnino za kakršno koli dodatno škodo. Glej Lando, O., Beale, H. (ur.), *Principles of European Contract Law. Part I: Performance, Non-performance and Remedies*, Kluwer Law International, The Hague, London, Boston 1995, str. 212. Podobno določbo vsebuje člen III.-3:708(2) Draft Common Frame of Reference. Glej von Bar et al. (ur.), *Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of Reference (DCFR). Interim Outline Edition*, seller, München 2008, str. 170.

VII – Predlog

96. Ob upoštevanju vseh navedenih preudarkov Sodišču predlagam, naj:

- tožbo zavrne in
- Komisiji Evropskih skupnosti naloži plačilo stroškov.